

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Małkiński
Protokolant:	sekr. sądowy Edyta Rzodkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2014 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy w trybie wyborczym (wybory samorządowe) z wniosku A. J. pełnomocnika Komitetu Wyborczego Wyborców (...)

z udziałem J. K.

o zakazanie, zobowiązanie i zapłatę

p o s t a n a w i a:

- 1) zakazać kandydatowi na Wójta Gminy G. Powiat (...) w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast zarządzonych na dzień 16.11.2014 r. J. K. rozpowszechniania na terenie gminy G. informacji, że kandydat na wójta Gminy G. R. J. chcąc pozyskać wyborców uprawiał korupcję wyborczą przekupując ludzi alkoholem,
- 2) zobowiązać uczestnika postępowania J. K. do przeproszenia R. J. jako kandydata na Wójta Gminy G. poprzez złożenie oświadczenia o następującej treści: „Przepraszam Pana R. J. za sformułowanie nieprawdziwego twierdzenia, iż Pan R. J. jako kandydat na wójta Gminy G. uprawia korupcję wyborczą przekupując ludzi alkoholem. J. K.”.
- 3) nakazać uczestnikowi postępowania J. K. publikację oświadczenia z pkt 2 w dwutygodniku (...) na stronie pierwszej w wytłuszczonej ramce o rozmiarach 10x10 cm, czarną czcionką kroju V. o rozmiarze co najmniej 13 punktów, na białym tle w sposób czytelny tekstem oddzielonym od krawędzi ramki, marginesem nie szerszym aniżeli 1 cm ze wszystkich stron, bez jakichkolwiek komentarzy, odniesień się do jego treści na tej samej i sąsiedniej stronie, bez zastosowania jakichkolwiek zabiegów formalnych i treściowych, umniejszających znaczenie, rangę i powagę oświadczenia w terminie 1-go miesiąca od daty uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie, na jego koszt,
- 4) nakazać uczestnikowi postępowania J. K. wpłacenie kwoty 1.000,00 złotych (jeden tysiąc złotych 00/100) na rzecz (...) Stowarzyszenia Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w S., ul. (...), (...)-(...) S., numer rachunku bankowego: (...) w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie,
- 5) oddalić wniosek w pozostałej części.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. J. reprezentująca Komitet Wyborczy Wyborców (...) wniosło zobowiązanie kandydata na wójta Gminy G. J. K. do:

6) zaprzestania rozpowszechniania informacji jakoby kandydat na wójta Gminy G. R. J. chcąc pozyskać wyborców uprawia korupcję wyborczą przekupując ludzi alkoholem,

7) nakazania sprostowania powyższych nieprawdziwych informacji poprzez złożenie oświadczenia o następującej treści: „Oświadczam, iż twierdzenie jakoby kandydat na wójta Gminy G. R. J. uprawiał korupcję wyborczą przekupując ludzi alkoholem jest nieprawdziwe. J. K.”

a) kolportując oświadczenie o powyższej treści za pośrednictwem Poczty Polskiej do każdego gospodarstwa domowego na terenie Gminy G. w terminie 1-go dnia od daty uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie, na jego koszt,

b) w lokalnej gazecie, dwutygodniku PRZEGLĄD (...) na stronie pierwszej w wyłuszczonej ramce o rozmiarach 10x10 cm, czarną czcionką kroju V. o rozmiarze co najmniej 13 punktów, na białym tle w sposób czytelny tekstem oddzielonym od krawędzi ramki, marginesem nie szerszym aniżeli 1 cm ze wszystkich stron, bez jakichkolwiek komentarzy, odniesień się do jego treści na tej samej i sąsiedniej stronie, bez zastosowania jakichkolwiek zabiegów formalnych i treściowych, umniejszających znaczenie, rangę i powagę oświadczenia w terminie 1-go dnia od daty uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie, na koszt pozwanego.

8) nakazanie przeproszenia R. J. (kandydata na wójta Gminy G.) poprzez złożenie oświadczenia o następującej treści: "Przepraszam Pana R. J. za naruszenie jego dóbr osobistych poprzez sformułowanie nieprawdziwego twierdzenia, iż Pan R. J. jako kandydat na wójta Gminy G. uprawia korupcję wyborczą przekupując ludzi alkoholem stwierdzam, iż twierdzenie takie nie miało żadnych podstaw faktycznych. Zarzut ten jest nieprawdziwy i nieuprawniony oraz wprowadza wyborców w błąd. Jeszcze raz przepraszam Pana R. J. i wyrażam ubolewanie z powodu naruszenia jego dóbr osobistych tj. czci i dobrego imienia. Z poważaniem, J. K.”

9) nakazania w trybie art. 111 § 1 pkt 6 Kodeksu Wyborczego wpłacenia kwoty 20.000,00 zł na rzecz organizacji (...), ul. (...), (...)-(...) S., numer rachunku bankowego: (...) w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni wskazała, że w materiałach wyborczych kandydata na wójta Gminy G. J. K. rozpowszechniana jest nieprawdziwa informacja, która rzekomo jest pytaniem Pana J. K. do Pana R. J. cyt: „Dlaczego Pan chcąc pozyskać wyborców uprawia korupcję wyborczą przekupując ludzi alkoholem?”

Powyższe stwierdzenie, w ocenie wnioskodawcy, ma formę zarzutu. W sposób celowy wprowadza w błąd potencjalnego wyborcę, wzbudza negatywne nastawienie i oburzenie wobec kontrkandydata. Powyżej zacytowane nieprawdziwe stwierdzenie ma istotny wpływ na wynik wyborczy. Zdaniem wnioskodawcy użyte sformułowanie przez J. K. bardziej wskazuje na błąd - oczywistą omyłkę w postawieniu znaku zapytania "?" zamiast znaku wykrzyknika "!". Co oznacza, iż jest to zarzut, a nie pytanie. Również samo użycie znaku zapytania nie tworzy pytania, gdyż ma na to wpływ przede wszystkim składnia.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Okoliczności podane w uzasadnieniu wniosku uznać należało za bezsporne. Niewątpliwie bowiem J. K. występujący jako kandydat na wójta gminy G. w ulotkach adresowanych do (...) użył w stosunku do R. J. – kandydata gminy G. sformułowania „Dlaczego Pan chcąc pozyskać wyborców uprawia korupcję wyborczą przekupując ludzi alkoholem?”

Zdaniem Sądu, bez wątpienia powyższe stwierdzenie, może wzbudzać negatywne nastawienie do R. J., wprowadza w błąd potencjalnych wyborców, wzbudza negatywne nastawienie do tego kandydata. Powyższe sformułowanie, istotnie może mieć znaczący wpływ na wynik wyborczy.

Zgodnie z art. 111 § 1 ustawy Kodeks Wyborczy jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26.01.1984 r. – prawo prasowe, materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wnioski o wydanie orzeczenia: zakazu rozpowszechniania takich informacji; przypadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje; nakazania sprostowania takich informacji; nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste; nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone; nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100.000 zł na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Zdaniem Sądu, omawiana wypowiedź bez wątpienia miała charakter publiczny, została utrwalona w formie ulotki i miała bezpośredni związek z wyborami, tzn. jej celem było między innymi wpłynięcie na wynik głosowania. Zdaniem Sądu, była to forma agitacji wyborczej dająca się zakwalifikować do tzw. kampanii negatywnej. Skoro bowiem R. J. miał kontrkandydatów odwołujących się do zasadniczo wspólnego elektoratu, to upowszechnianie informacji o stosowaniu przez niego korupcji wyborczej poprzez przekupywanie ludzi alkoholem tuż przed zakończeniem kampanii wyborczej, dyskredytowało go w oczach tego elektoratu i tym samym zwiększało szanse wyborcze jego konkurentów, w tym zwłaszcza kandydata J. K.. Wyniki postępowania dowodowego wskazują jednoznacznie, iż uczestnik postępowania J. K. nie dysponował żadnymi dowodami, które mogłyby uzasadnić jego wypowiedź.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż ulotka wyborcza zawierająca nieprawdziwą informację nie powinna być rozpowszechniana, o czym orzeczono jak w pkt 1 postanowienia.

Zdaniem Sądu, na uwzględnienie zasługiwało również żądanie nakazania przeproszenia R. J. jako kandydata na wójta Gminy G. przez uczestnika postępowania. Niewątpliwie, treść wypowiedzi J. K. ma charakter uwłaczający godności R. J. i naruszała jego dobra osobiste. Orzekając o obowiązku przeproszenia R. J., Sąd miał również na uwadze fakt, iż podając z pełną świadomością i premedytacją nieprawdziwe informacje, uczestnik postępowania działał na szkodę kandydata na wójta R. J.. Uwzględniając powyższe okoliczności, Sąd orzekł jak w pkt 2 postanowienia.

Sąd zaakceptował zaproponowany we wniosku sposób kolportażu przeprosin w dwutygodniku (...) oraz parametry graficzne tego oświadczenia. Dostępność wyżej wymienionego czasopisma na obszarze gmin powiatu (...) gwarantuje dostępność treści przeprosin ogółowi wyborców z tego obszaru. W tych warunkach dodatkowy kolportaż pisma na obszarze gminy G. został uznany za nadmierną represję, nieznajdującą uzasadnienia w realnej potrzebie podejmowania tego typu działań. Również jednodniowy termin dokonania kolportażu w sposób gwarantujący jego skuteczność został oceniony jako nierealny.

Zdaniem Sądu, co do zasady uzasadnione okazało się również żądanie nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia określonej kwoty na rzecz organizacji pożytku publicznego, chociaż Sąd uznał wysokość tej kwoty za wygórowaną. Ocena ta wynika przede wszystkim ze sposobu rozpowszechniania przedmiotowej wypowiedzi, który ze względu na ograniczoność zastosowanych środków, nie gwarantował dotarcia do szerokiego kręgu potencjalnych wyborców. W tych warunkach zakres naruszenia dóbr osobistych kandydata R. J. był dalece mniejszy niż określono we wniosku. Nadmierna represyjność stosowanych środków finansowych kłóci się również w analizowanej sprawie z ogólnym postulatem wolności wypowiedzi, wyborów i debaty politycznej, tworzących fundament każdego systemu demokratycznego (por. art. 10 § 2 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, również w kontekście aktualnego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasbourgu, np. wyrok z dnia 02.03.1987 r., seria A Nr 113, p. 22, Mathieu-Mohin i Clerfayt v. Belgia).

Żądanie przyznania zasądzonej nawiazki na rzecz wskazanego we wniosku Stowarzyszenia nie mogło się ostać, ponieważ z informacji zawartej w KRS (nr (...)) wynika, że Stowarzyszenie (...) w S. nie należy do grupy organizacji pożytku publicznego, o których mowa w art. 111 § 1 pkt 6 Kodeksu wyborczego. W tych warunkach Sąd dokonał samodzielnego wyboru takiej organizacji z grona podobnych podmiotów egzystujących na terenie S..

Mając na uwadze powyższe, postanowiono, jak w sentencji na zasadzie art. 111 § 2 Kodeksu wyborczego.